

Aan Minister IenW

nota

Beantwoording Kamervragen luchtvaartverdrag EU-Qatar

TER BESLISSING

Datum

19 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/365129

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken
Dir. Luchtvaart
Afdeling Internationale
Bereikbaarheid

Beslistermijn

13-01-2025

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Lid Boutkan (PVV) heeft op 5 december jl. vragen gesteld over het bericht "*Rivaal Qatar Airways mag meer vliegen op Schiphol ondanks krimpplan: 'KLM moet kapot'*"

Gevraagd wordt naar de toewijzing van slots aan Qatar Airways, de afspraken over eerlijke mededinging in het EU verdrag met Qatar, de toepassing van de Qatarese wetgeving op het gebied van werk- en rusttijden en de positie van de minister van IenW ten aanzien van het verdrag in relatie tot het corruptieschandaal binnen het Europees Parlement.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgaande concept Kamerbrief en deze te ondertekenen.

Kernpunten

Toepassing EU-Qatar verdrag en toewijzing slots

- Qatar Airways heeft aangekondigd om per 3 januari 2025 het aantal passagiersvluchten naar Schiphol te verhogen van 14 naar 18 vluchten per week. Qatar Airways mag deze vluchten uitvoeren op basis van het op 18 oktober 2021 ondertekende luchtvaartverdrag tussen de EU en Qatar.
- Uitgangspunt van dit EU brede luchtvaartverdrag met Qatar is gefaseerd meer markttoegang toestaan in ruil voor stevige afspraken over eerlijke concurrentie en financiële transparantie.
- Per het IATA winterseizoen 2024/2025 mag Qatar Airways volgens het verdrag een ongelimiteerd aantal frequenties uitvoeren naar Schiphol. De capaciteit op Schiphol is beperkt, vluchten kunnen alleen worden uitgevoerd binnen de toegestane capaciteit. In de praktijk is het dus niet zo dat Qatar Airways een ongelimiteerd aantal vluchten uit kan voeren. Immers, naast het aantal toegestane frequenties dient Qatar Airways over slots te beschikken om deze vluchten uit te voeren. De onafhankelijke slotcoördinator ACNL heeft het ministerie van IenW geïnformeerd dat Qatar Airways de 4 extra slots heeft gekregen nadat deze vrijgekomen waren van de wachtlijst van de

¹ De Telegraaf, 26 november 2024, 'Rivaal Qatar Airways mag meer vliegen op Schiphol ondanks krimpplan: 'KLM moet kapot', (<https://www.telegraaf.nl/financieel/178042035/rivaal-qatar-airways-mag-meer-vliegen-op-schiphol-ondanks-krimpplan-klm-moet-kapot>)

slotcoördinator. Deze zijn op non-historische (lees: tijdelijke) basis toegekend. Qatar Airways kan hier voor een volgend seizoen dus geen aanspraak op maken.

Toepassing werk- en rusttijden door Qatar

- In 2022 verschenen in de Nederlandse media berichten dat piloten van Qatar Airways oververmoeid zouden zijn door de toepassing van de Qatarese wetgeving op het gebied van werk- en rusttijden. IenW heeft deze signalen vervolgens onder de aandacht gebracht van de Europese Commissie met het verzoek dit op te brengen tijdens het Gemengd Comité onder het EU luchtvaartverdrag met Qatar. Uit navraag bij EASA en andere EU lidstaten bleek dat signalen over een mogelijk gevaar voor de vliegveiligheid bij Qatar Airways niet herkend werden, waarop de Europese Commissie heeft besloten dit niet op te brengen richting Qatar.

Ratificatie EU-Qatar verdrag en corruptieonderzoek EP

- Eind 2022 werd bekend dat een viertal Europarlementariërs zich zouden hebben laten omkopen door Qatar. Momenteel wordt hier onderzoek naar verricht. In afwachting op de uitkomst van dit onderzoek, heeft het kabinet de ratificatie van het EU luchtvaartverdrag met Qatar aangehouden.
- Het verdrag wordt wel al voorlopig toegepast. Het opschorten van de voorlopige toepassing van het verdrag – naast de ratificatie – zou een zeer verregaande maatregel zijn waar de nodige risico's aan kleven:
 - Qatar Airways kan zich beroepen op de eenieder verbindende bepalingen van het verdrag en naar de rechter stappen wanneer zij geen gebruik meer kunnen maken van de extra overeengekomen verkeersrechten;
 - Voorkomen moet worden een oordeel te vellen over de schuld van Qatar, terwijl het corruptieonderzoek binnen het Europees Parlement nog loopt. Dit is van invloed op de geloofwaardigheid van Nederland in de bilaterale relatie met Qatar: het principe van de rechtsstaat is immers 'onschuldig tot het tegendeel is bewezen'.

Krachtenveld

- De VVD heeft zich diverse malen kritisch uitgelaten over het EU-Qatar luchtvaartverdrag. Daarbij heeft de VVD zorgen geuit over de gevolgen van dit verdrag op de concurrentiepositie van de Europese luchtvaart, onder meer omdat Qatar eigen wet- en regelgeving heeft op het gebied van duurzaamheid en arbeid (waaronder werk- en rusttijden) en niet aan de EU wet- en regelgeving hoeft te voldoen.
- Ook pilotenvakbond VNV heeft zich in de media zeer kritisch uitgelaten over het EU-Qatar luchtvaartverdrag.
- De Tweede Kamer is diverse malen geïnformeerd over het EU luchtvaartverdrag met Qatar:
 - In 2016 is de Kamer geïnformeerd over het voornemen om de Europese Commissie een mandaat te verlenen om over een EU breed luchtvaartverdrag met Qatar te onderhandelen ([Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#));
 - Op 8 november 2021 is de Kamer geïnformeerd over de voorlopige toepassing van het EU luchtvaartverdrag met Qatar ([Kamerbrief voorlopige toepassing luchtvervoerovereenkomst Europese Unie-Qatar | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#));

Datum

19 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/365129

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken

Dir. Luchtvaart

Afdeling Internationale

Bereikbaarheid

Aan

Minister IenW

Bijlage(n)

1

- Op 31 oktober 2022 is de Kamer geïnformeerd over de algemene principes die ten grondslag liggen aan luchtvaartverdragen, waaronder het EU luchtvaartverdrag met Qatar ([Kamerbrief over algemene principes luchtvaartverdragen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#));
- Op 21 december 2022 vond een schriftelijk overleg Luchtvaartverdragen plaats waar onder meer is ingegaan op het EU luchtvaartverdrag met Qatar ([Antwoorden vragen so Luchtvaartverdragen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#))
- Op 16 januari 2023 heeft toenmalig minister Harbers antwoord gegeven op Kamervragen over de motie van VVD en CDA over opschorting van de ratificatie van het luchtvaartverdrag met Qatar ([Antwoord op vragen van het lid Koerhuis over de motie Koerhuis/Van der Molen om de ratificatie van het luchtvaartverdrag Qatar op te schorten | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)).

Datum

19 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/365129

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir. Luchtvaart
Afdeling Internationale Bereikbaarheid

Aan

Minister IenW

Bijlage(n)

1

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Beantwoording Kamervragen over het bericht dat Qatar Airways meer mag vliegen op Schiphol.	Beantwoording op vragen lid Boutkan (PVV) over het bericht in de Telegraaf d.d. 26 november jl. dat Qatar Airways meer mag vliegen op Schiphol